

بسم الله الرحمن الرحيم

۲۰۰۸۵۴۱

گزیده نقد فیلم های سینمای ایران

دفتر اول:

(دهه‌ی ۶۰ خورشیدی)

۱۳۷۰ - ۱۳۶۰

مزیز الله حاجی مشهدی

سرشناسه	حاجی مشهدی، عزیزالله
عنوان و نام پدیدآور	گزیده نقد فیلمهای سینمای ایران: دفتر اول (دههی ۶۰ خورشیدی) ۱۳۷۰-۱۳۶۰/ عزیزالله حاجی مشهدی. تهران: شرکت آفاق تراشه دانش، ۱۳۹۷. ۳۰۰ ص.
مشخصات نشر	
مشخصات ظاهری	
شابک	978-622-6172-10-3
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	سینما - ایران - نقد و تفسیر - مقالها و خطابها
موضوع	Motion pictures - Iran Reviews - Addresses, Essays, Lectures
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ح ۲ ۹ الف / ۵ / PN ۱۹۹۳
رده بندی دیویی	۷۹۱/۴۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۴۸۶۶۱۶

گزیده نقد فیلمهای سینمای ایران،
دفتر اول - سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۰

- پدیدآورنده: عزیزالله حاجی مشهدی
- ناشر: انتشارات تراشه دانش
- طرح روی جلد: شادی حاجی مشهدی
- حروف چینی: مهناز جبرودی
- چاپخانه: نخستین
- چاپ: اول، ۱۳۹۸
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۷۲-۱۰-۳
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- بها: ۲۳۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۷۰، طبقه دوم

تلفن: ۶۶۱۷۹۵۵۴ - ۶۶۱۸۹۵۶۰ - ۶۶۱۷۷۹۳۰

همهی حقوق برای مؤلف محفوظ است.

(نقل مطالب این مجموعه، به شرط یادآوری منبع آن مانعی ندارد.)

فهرست مطالب

سخن آغازین ۷

- ۱- مرثیه ی گمشده / خسرو سینیایی ۹
- ۲- بی بی چلچله / کیومرث پوراحمد ۱۴
- ۳- زیر باران / سیف الله داد ۱۸
- ۴- مرغ ، گرگ ها / جهانگیر جهانگیری ۲۲
- ۵- مادر بن / علی زکان ۲۵
- ۶- رنج های ابریشمی / حسن کاریخش ۲۹
- ۷- قیغ و ابریش / سعید کیمیایی ۳۲
- ۸- اتوبوس / دالله مددی ۳۷
- ۹- جدال / محمد علم سجی ۴۱
- ۱۰- آب ، باد ، خاک / امیر نادر ۴۵
- ۱۱- ناخدا خورشید / ناصر قنبرایه ۴۹
- ۱۲- وکیل اول / جمشید حیدری ۵۳
- ۱۳- ملاقات / خسرو معصومی ۵۷
- ۱۴- مهمانی خصوصی / حسن هدایت ۶۱
- ۱۵- پرواز در شب / رسول ملاقلی پور ۶۶
- ۱۶- معما / حسین زند باف ۷۰
- ۱۷- روزهای انتظار / اصغر هاشمی ۷۵
- ۱۸- ترنج / محمد رضا اعلامی ۷۹
- ۱۹- ماموریت / حسین زند باف ۸۳
- ۲۰- دبیرستان / اکبر صادقی ۸۷
- ۲۱- جدال در تاسوکی / فرامرز قربیان ۹۱
- ۲۲- حریم مهرورزی / ناصر غلامرضایی ۹۵
- ۲۳- تصویر آخر / مهدی صباغ زاده ۹۹
- ۲۴- دستفروش / محسن مخملباف ۱۰۳
- ۲۵- گزارش یک قتل / محمد علی نجفی ۱۰۹
- ۲۶- تحفه ها / ابراهیم وحید زاده ۱۱۴
- ۲۷- ایستگاه / یدالله صمدی ۱۱۹
- ۲۸- یاد و یادگار / رجب محمدین ۱۲۳

- ۲۹- شناسایی / محمد رضا اعلامی ۱۲۸
- ۳۰- گل مریم / حسن محمد زاده ۱۳۳
- ۳۱- شکوه زندگی / حسن محمد زاده ۱۳۸
- ۳۲- زرد قناری / رخشان بنی اعتماد ۱۴۲
- ۳۳- عروسی خوبان / محسن مخملباف ۱۴۶
- ۳۴- گراند سینما / حسن هدایت ۱۵۰
- ۳۵- شب حادثه / سیروس الوند ۱۵۵
- ۳۶- دیده بان / ابراهیم حاتمی کیا ۱۶۰
- ۳۷- تا غروب / جعفر والی ۱۶۵
- ۳۸- سیف عشق / ابوالحسن داوودی ۱۷۰
- ۳۹- ورن سربی / خسرو معصومی ۱۷۴
- ۴۰- نار و نم / مید ابراهیمی فر ۱۷۸
- ۴۱- مشق شب / عباس کیا رستمی ۱۸۴
- ۴۲- دخترک کنار دریا / علی ژکان ۱۸۹
- ۴۳- دندان مار / سعید کیمیایی ۱۹۴
- ۴۴- شب بیست و نهم / مید خشانی ۱۹۹
- ۴۵- شکار خاموش / کیومرث پوراحمد ۲۰۳
- ۴۶- جست و جوگر / محمد میرزایی ۲۰۹
- ۴۷- مادر / علی حاتمی ۲۱۴
- ۴۸- زیر بام های شهر / اصغر هاشمی ۲۲۰
- ۴۹- دل نمک / امیر قویدل ۲۲۵
- ۵۰- ریحانه / علیرضا ریسیان ۲۳۰
- ۵۱- دزد عروسک ها / محمد رضا هنرمند ۲۳۵
- ۵۲- مهاجر / ابراهیم حاتمی کیا ۲۳۹
- ۵۳- پاتال و آرزوهای کوچک / مسعود کرامتی ۲۴۳
- ۵۴- ای ایران / ناصر تقوایی ۲۴۷
- ۵۵- گروهان / مسعود کیمیایی ۲۵۲
- ۵۶- رنو، تهران ۲۹ / سیامک شایقی ۲۵۶
- ۵۷- تعقیب سایه ها / علی شاه حاتمی ۲۶۱
- ۵۸- سفر جادویی / ابوالحسن داوودی ۲۶۵
- ۵۹- سایه ی خیال / حسین دلیر ۲۷۰

- ۶۰- دو فیلم با یک بلیت / داریوش فرهنگ ۲۷۴
- ۶۱- عروس / بهروز افخمی ۲۷۸
- ۶۲- خون بس / ناصر غلامرضایی ۲۸۲
- ۶۳- مهاجران / مهدی صباغ زاده ۲۸۶
- ۶۴- بازی بزرگان / کامبوزیا پرتوی ۲۹۱
- ۶۵- طبیعت بی جان / سهراب شهید ثالث ۲۹۵

www.ketab.ir

سخن آغازین

ما در پیاله عکسِ رخ یار دیده ایم،
ای بی خبر ز لذتِ شربِ مدام ما!
"حافظ"

نقد فیلم ها، که در این مجموعه گردآمده است، بازیابی تمامی نقدهای چاپ شده‌ی من طی چهار دهه‌ی گذشته است که خوشبختانه، نمونه‌ی سی از آن ها را در اختیار داشتیم و فکر کردیم که به گذشته چندین سال از چاپ آن ها در مجله ها و روزنامه های مختلف، الا سی تا سی با حروف چینی دوباره و همگون سازی شیوه‌ی نگارش نوشته ها، بی آن که در متن بوشا را دستبردستی ببریم یا تغییری بدهیم، تصویری به نسبت گویا از فیلم های تولید شده در چهار دهه از سینمای ایران، ارایه دهیم.

این نوشته ها، بازتاب و تجلی گوشه هایی از شور و شیفستگی بی اندازه‌ی من به تماشای فیلم ها و تلاش برای نزدیک شدن به همان فضاها، آن نوع نگاه و اندیشه‌های آنان بوده است. پس از چاپ نخستین نمونه های "راه نقد فیلم" - به عنوان نقد خوانندگان - در سال های بی که سرگرم درس و مشق در دانشگاه بودم - ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۱ - در هفته نامه‌ی "فردوسی" و "رودکی" و... از نخستین سال دهه‌ی ۶۰ خورشیدی، با پذیرش مسئولیت صفحات نقدفیلم در هفته نامه‌ی "چراغ" و "روز"، فرصت مناسبی پیش آمد تا همراه به طور منظم، دست کم چهار نقد فیلم زمان فیلم هایی که به نمایش همگانی در می آمدند را برای سینمادوستان جوان، آماده‌ی چاپ کنم. گذشته از این ها، در صفحه‌ی دیگری نیز که به "نقد خوانندگان" اختصاص داشت، با خواندن نقدهای ارسالی خوانندگان و ویرایش و گاه بازنویسی برخی از نوشته ها، فرصتی پیش فراهم شد تا با گذشت یکی دو دهه از زمان شروع چنین طرحی، از میان همان خوانندگان، تنی چند، در روزنامه ها و مجله های دیگر در زمینه‌ی نگارش نقد فیلم دست به کار شوند.

شاید بتوان این مجموعه نقد ها را که من با ساده ترین نوع تقسیم بندی ، آن ها را بر حسب رده بندی زمانی ده ساله - برای دهه های : ۶۰، ۷۰، ۸۰ و ۹۰ خورشیدی- در کنار هم قرار داده ام، به گونه یی دیگر نیز تقسیم بندی کرد. از جمله ، برپایه ی کارنامه ی فیلمسازی هرکارگردان در فصل های جداگانه ، یا با توجه به نوع و گونه ی فیلم ها از نظر "گونه شناسی" و یا براساس دوره های مختلف فیلمسازی و گروه بندی فیلمسازان نسل های مختلف سینمای ایران، به آنها سر و سامانی دیگرگونه بخشید. با این همه ، ترجیح داده ام که گزیده ی نقد فیلم را بر اساس یک دهه از کارنامه ی فیلم سازی سینمای ایران ، تنظیم نمایم.

خواهی بسیاری از دوستان و به ویژه برخی از دانشجویانی که برای نگارش پایان نامه های دانشگاهی خود ، در فرصت های مختلف ، گاه از این مجموعه نقدها، پیش از چاپ آن ، سود برده اند، حتی با نگاهی گذرا به این مجموعه نقدها نیز، می توان هم از نگاه نویسنده و شمار تولیدات سینمایی و هم به لحاظ کیفی و نوع رویکرد به مضامین و درونمایه ها، فیلم ها، سویری به نسبت گویا از کیفیت فیلم های سینمای ایران در چهار دهه ی گذشته دست آورد.

بیش از همه ، از این روی ترسند که در تمام سال هایی که گذشت، همواره کوشیده ام تا در نوشته هایم هرگز از مدار اعتدال و نگاه منصفانه خارج نشوم و به شرافت قلم وفادار بمانم و به دور از هرگونه غرض ورزی و مخالف خوانی و خودبزرگ بینی، به ارزیابی فیلم ها بپردازم.

تا چه قبول افتد و چه در نظر آید !؟

عزیزانه به چه مشهدی

تهران - زمستان ۱۳۹۷